

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันทั่วโลกกำลังประสบปัญหาเดียวกันคือ ปัญหาสิ่งแวดล้อมอันสืบเนื่องจากการที่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งยังปรากฏว่าการพัฒนาทางการแพทย์ก้าวหน้าไปมากผนวกกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ช่วยให้มนุษย์อยู่ยืนยาวกว่าในอดีต เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นความต้องการต่าง ๆ ก็ตามมา โดยเฉพาะความต้องการพื้นฐาน อันได้แก่ อาหาร ยาสูบ ยาเสพติด เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และการบริการทางด้านถนน น้ำ ไฟฟ้า การสื่อสารและอื่น ๆ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความต้องการเหล่านี้นำไปสู่การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม งานก่อสร้าง การขนส่งมวลชนและอื่น ๆ เหล่านี้เป็นต้น การพัฒนาดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ปัจจุบันมนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหามลพิษนานัปการอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความแออัดของเมือง อันเกิดจากความต้องการเนื้อที่สำหรับเป็นที่อยู่อาศัย เป็นที่ทำการพาณิชย์ จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงที่ตินในการเกษตร ไปเป็นที่อยู่อาศัย มีการสร้างบ้านเรือน บ้านจัดสรร ทำให้มีการขยายตัวของเมือง และความเป็นเมืองเกิดขึ้น ประชาชนที่ต้องการยกระดับเศรษฐกิจในครอบครัว ก็พากันหลังไหลเข้าสู่เมืองที่พัฒนา สำหรับประเทศไทยปรากฏว่าคนเลื่อนไหลเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก ขณะนี้ประชากรในกรุงเทพมหานคร มีประมาณ 6 ล้านคน ไม่นับพวกที่เข้ามาโดยไม่มีสำมะโนครัว ปัญหานอกกรุงเทพมหานครจึงเกิดขึ้นตามมาอย่างมาก นอกเหนือจากมลพิษแล้วยังมีปัญหาสังคมอื่น ๆ ได้แก่ ยาเสพติด การซุบซิบ โรคเอดส์ ปัญหาทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีถูกเปลี่ยนแปลง ฯลฯ

ปัญหาดังกล่าวล้วนเป็นเหตุผลต่อเนื่องกัน ตั้งแต่จำนวนประชากรเติบโตอย่างรวดเร็ว จนในที่สุด มนุษย์จะประสบกับปัญหาคุณภาพชีวิตที่เสื่อมโทรมลงเรื่อยๆ ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขที่มิใช้ชักภูมายเพียงอย่างเดียว แต่ควรจะต้องให้การศึกษาให้ข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ การให้การศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้น ควรเริ่มในโรงเรียน ก่อนแล้วจึงขยายกิจกรรมออกไปศึกษานอกโรงเรียน (ลัดดาวลักษณ์ กัณฑสุวรรณ 2539 : 8)

ปัจจุบันรัฐบาลไทยได้ระหนักรถึงความสำคัญของการคุ้มครอง และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) เป็นต้นมา แนวทางที่มุ่งหวังคือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผู้นำรัฐบาลได้ประกาศให้มีการปรับปรุงระบบการบริการจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติใหม่

โดยสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แม้แต่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม “ได้ให้ความสำคัญกับเรื่อง การใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการอนุรักษ์ และความสมดุล ทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กรเอกชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน” (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2545:40)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม “ได้ให้ความสำคัญกับการปรับกลไกและ กระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศให้มีประสิทธิผล โดยเน้น ระบบการบริหารงานที่โปร่งใส และการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน อนุรักษ์พื้นฟูและใช้ ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีการจัดการทรัพยากร้ำน้ำแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นฟูชายฝั่งและทะเล อนุรักษ์พื้นที่ป่า จัดการทรัพยากรดินที่มีปัญหาและเสื่อมโทรม อนุรักษ์ และพัฒนาสภาพแวดล้อมเมือง และแหล่งท่องเที่ยว จัดการมลพิษอย่างมีประสิทธิผล ควบคู่กับ การส่งเสริมการผลิตที่สะอาดและการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยมีแนวทางการพัฒนาตามลำดับ ความสำคัญ ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่ยึด ปรัชญา “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และ “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่เป็น แก่นของแผนและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนไทยและสร้างเสริมการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม (กรมวิชาการ 2543 : 59) จากการปรับเปลี่ยน กระบวนการทั้งหมดในการวางแผนพัฒนาประเทศ เน้นศักดิ์ศรีของความเป็นคนมีจิตสำนึกรักและ รับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ยังเน้นให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความสมดุลทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้วย (เทวินทร์ ศิริโชคชัยกุล อ้างถึงใน ศศิวิมล เทศประสิทธิ์ 2543 : 2) จะนั่นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงไม่ใช่เรื่องเฉพาะ ของผู้เชี่ยวชาญทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือเฉพาะหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น ทุก ๆ ฝ่าย จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตและ ทรัพยากรที่มีคุณค่าของชาติ เป็นพลังที่สำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงควรปลูกฝังเยาวชนให้มีจิตสำนึกรักและถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยกัน และร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม (สมพร เทพสิทธิ 2539 : 22)

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนา ตนเองด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านคุณค่าทางสังคม ด้านคุณค่าทางศิลปะ ด้านความสามารถด้านต่าง ๆ ในการดำรงชีพ การประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข การรู้เท่าทัน

การเปลี่ยนแปลงเป็นพลังสร้างสรรค์ และการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในการเข้าสู่วงจรของ กระแสงโลกาภิวัตน์ พลังอำนาจของชาติเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อพลังอำนาจของคนมีความรู้เท่าทัน อารยประเทศ ดังนั้น การศึกษาย่อมมีความสำคัญสูงสุด รู้สึกปัจจุบันได้ให้ความสำคัญ ในการจัดการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขยายโอกาสให้ทั่วถึงทุกคน กระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงหลักที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ให้การ ศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถเดิมค้ายภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็น แรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง (วิเชียร กระพี้แดง 2543 : 2)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมให้ เด็กและเยาวชนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น จึงได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อเด็ก และเยาวชนอย่างต่อเนื่องตลอดมา เช่น การขยายโอกาสทางการศึกษา การจัดตั้งวิทยาลัย ชุมชน การจัดอุทายานการศึกษา การจัดสภาระแวดล้อมในสถานศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน การจัดตั้งโรงเรียนทำมาหากิน และการพัฒนาทรัพยากรมดุษย์เพื่อสร้าง จิตสำนึกในการพัฒนาสังคม (โภวิท วรพิพัฒน์ อ้างถึงใน ศศิวิมล เทคประสิทธิ์ 2543 : 3) และช่วยในการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นภารกิจปัจจุบันเร่งด่วนและในระยะยาว โดยให้ความรู้และปลูกฝังให้เยาวชนได้ระหนักริบความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีความรัก ความรับผิดชอบ ความหวังแห่งสิ่งแวดล้อม ลดลง หรือเลิก การทำลายสิ่งแวดล้อม และ ร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (บรรจง พงศ์ศาสตร์ อ้างถึงใน ศศิวิมล เทคประสิทธิ์ 2538 : 1) เช่น ให้สถานศึกษาสร้างบรรณาการและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอก ไม้ประดับ วัสดุ อาคารสถานที่สะอาด ได้รับการดูแลให้มีความเป็นระเบียบ พร้อมที่จะใช้ได้ตลอดเวลา (มาลี โตสกุล 2532 : 1) จากการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ดังกล่าว ส่งผลให้สถานศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนใหญ่ เริ่มมีความร่มรื่น สวยงาม มี สิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบอย่างที่ดีของชุมชน

การที่จะจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ดีและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารมีส่วนสำคัญ อย่างยิ่งในฐานะที่เป็นผู้นำสถานศึกษา ซึ่งจะสามารถพัฒนาและกระตุ้นบุคลากรอื่นๆ ให้มีความ กระตือรือร้น สถานศึกษาเป็นแหล่งสำคัญที่จะปลูกฝัง สร้างจิตสำนึกให้เกิดมีความรู้ ความรัก และความห่วงใยในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเป็นศูนย์ร่วมของชุมชน ดังนั้น จึงจะต้องทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่บริการ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง และเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม คือ การพัฒนา สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างแก่ชุมชน ให้เห็นถึงความเป็นระเบียบ ความ สวยงามและความสะอาด ทั้งอาคารเรียน โรงอาหาร ห้องน้ำ โรงฝึกงาน ถนน ที่จอดรถ ที่ทิ้ง ขยะ วางระบายน้ำ มีการจัดสภาพแวดล้อมธรรมชาติให้เหมาะสม เช่น การปลูกต้นไม้ การปลูก ไม้ประดับ การจัดสวนหย่อม มีการสร้างลักษณะนิสัยของบุคคลในสถานศึกษา โดยการ

มองหมายให้มีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ สวยงาม เพื่อให้ผู้ที่ได้พบเห็นปฏิบัติตามแบบอย่างของสถานศึกษา นอกจากเรื่องความสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบแล้ว การจัดสิ่งแวดล้อมในอาคารสถานศึกษายังจะต้องคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัย ความเหมาะสม สุขลักษณะ ตลอดจนเรื่องเครื่องอำนวยความสะดวกและบริการให้บริการชุมชนในอาคารสถานที่ (ปริญญา อังคุสิงห์ อ้างถึงใน ศคิวมล เทคประสิทธิ์ 2543 : 9)

เนื่องจากสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก ผู้บริหารโรงเรียนมีภาระในการดูแลรักษาในกรุงเทพมหานคร จึงได้มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนติดตามนักเรียนได้ ตระหนักรถึงความสำคัญในการที่จะอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยกำหนดรูปแบบการบริหารสิ่งแวดล้อมในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น จัดให้มีกิจกรรมการรณรงค์ รักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม การนำเนื้อหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร การเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีครู-อาจารย์ จำนวน 120 คน มีนักเรียนทั้งชายและหญิง จำนวน 3,002 คน มีลูกจ้างประจำ 9 คน องค์ประกอบด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนตั้งอยู่บนพื้นที่ของหมู่บ้านการเคหะแห่งชาติชุมชนธนบุรี เลขที่ 88/2527 ถนนพระรามที่ 2 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่จำนวน 12 ไร่ ประกอบด้วยอาคารเรียนและอาคาร ประกอบด่าง ๆ ดังนี้

- อาคารเรียนแบบพิเศษ 5 ชั้น จำนวน 37 ห้องเรียน
- อาคารเรียนแบบพิเศษ 6 ชั้น จำนวน 37 ห้องเรียน
- อาคารเรียนแบบพิเศษ 7 ชั้น จำนวน 25 ห้องเรียน
- อาคารฝึกงานแบบพิเศษ 2 ชั้น จำนวน 8 ห้องเรียน
- อาคารเอนกประสงค์แบบพิเศษ 2 ชั้น ใช้เป็นโรงอาหาร โรงผลิตศึกษา

และหอประชุมใหญ่

- อาคารสำนักงานบริหารแบบพิเศษ 2 ชั้น
- อาคารประชาสัมพันธ์ชั้นเดียว
- บ้านพักการโรงแบบพิเศษ 2 ชั้น

โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการรักษาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อบรรยากาศการเรียนการสอน แต่แนวทางปฏิบัติยังมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ขาดห้องศูนย์วิชาต่าง ๆ
- สื่อในการเรียนการสอนยังมีน้อย ขาดสื่อประเภทเทคโนโลยี
- ขาดกิจกรรมส่งเสริมสิ่งแวดล้อม

- ปริมาณนักเรียนต่อห้องแออัดมาก เช่น ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีนักเรียนห้องละ 55 คน

- พฤติกรรมของนักเรียนขาดจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม
- สภาพพื้นที่ต่าฝันตกน้ำท่วมขัง

จากปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจ ต้องการจะศึกษาวิเคราะห์ ถึงสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและการแก้ไขปัญหา การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะนำผลการ วิจัยไปพัฒนา ปรับปรุงการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง เพื่อเป็นการช่วยรณรงค์แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครให้ลดลง อันจะเป็นผล สืบเนื่องให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารสิ่งแวดล้อม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูบุคลากรในโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
3. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารสิ่งแวดล้อม และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการบริหารสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาและการแก้ไขปัญหา ในการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
2. เพื่อเป็นข้อสนับสนุนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และ หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

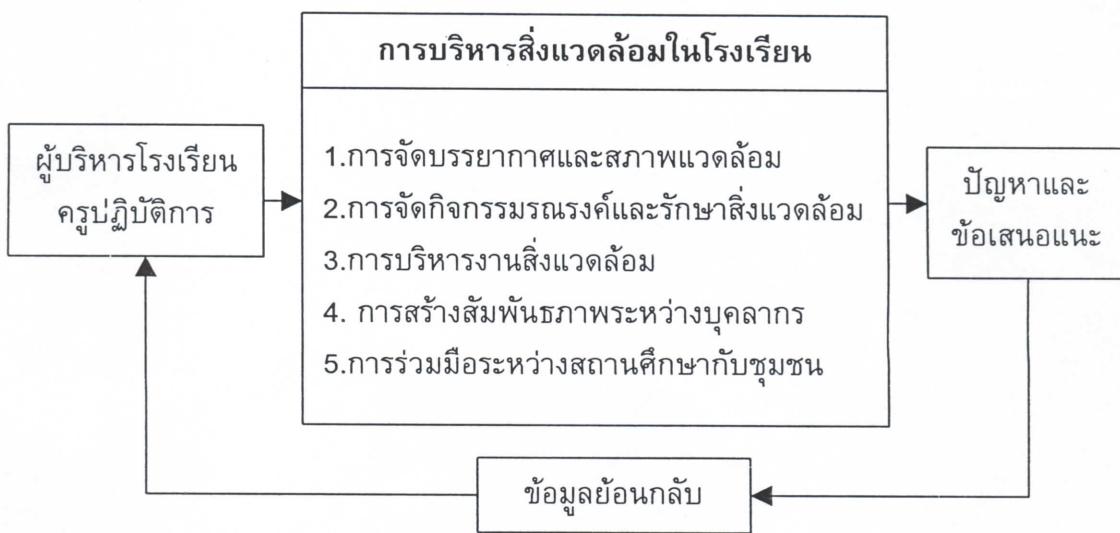
หอสมุดสถาบันราชภัฏธนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านประชากร การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยศึกษาเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน และครูบุปผาดิการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
2. ด้านเนื้อหา ทำการศึกษาสภาพในการบริหารสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ในด้าน
 - 2.1 การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม
 - 2.2 การจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม
 - 2.3 การบริหารงานสิ่งแวดล้อม
 - 2.4 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากร
 - 2.5 การร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม
3. ด้านเวลา ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในระหว่างปีการศึกษา 2545

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยประมวลแนวคิดในการวิจัยเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนแตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามของประชากรทั้งหมดถือว่าเป็นข้อมูลที่ตอบด้วยความรู้ ความเข้าใจ ความจริงใจ และผู้ตอบทุกคนแสดงความนึกคิดเป็นของตนเอง
2. การตอบคำถามในวันเวลาต่างกันไม่ทำให้ผลที่ได้แตกต่างกัน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ทางธรรมชาติและทางสังคมที่อยู่รอบตัวมนุษย์
สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง ลักษณะสิ่งเร้าที่มีอิทธิพล ได้แก่ วัดถุ สิ่งของ
วัสดุ สภาพการณ์ที่เป็นรูปธรรม นามธรรม แนวความคิด ความรู้สึก บรรยายกาศและลักษณะ
บริเวณอาคารสถานที่และสิ่งของต่าง ๆ ในโรงเรียน

การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สภาพการดำเนินงาน
ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. การจัดบรรยายกาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา หมายถึง ความเข้าใจ
อันดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา โดยตระหนักรถึงภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องการปฏิบัติร่วมกัน
2. การจัดกิจกรรมรณรงค์ และรักษาสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง
การดำเนินการใด ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือจูงใจให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความร่วมมือและมี
จิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
3. การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การวางแผน การ
ดำเนินงาน การประเมินผลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีบรรยายศรัมรื่น เป็นระเบียบ
สวยงาม น่าอยู่อาศัย มีอากาศบริสุทธิ์ เกิดความปลอดภัยต่อบุคลากรในองค์การ
4. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา หมายถึง ความเข้าใจ
อันดีระหว่างครุ-อาจารย์ในสถานศึกษา โดยตระหนักรถึงภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติร่วมกันให้
บรรลุเป้าหมาย

5. การร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับบุคคล หรือองค์กรในท้องถิ่น ที่อยู่ในพื้นที่บริการของโรงเรียน เกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน ที่ทำหน้าที่ในด้านการบริหารงาน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานแผนงานโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาที่ปฏิบัติหน้าที่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

ครูปฏิบัติการ หมายถึง ข้าราชการครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน ที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545